

IJTIMOIIY-GUMANITAR SOHADA ILMIY-INNOVATSION TADQIQOTLAR

ILMIY METODIK JURNALI

ISSN 3060-5059

VOL.3 № 4

2026

RIVOJLANTIRUVCHI O‘YINLAR ASOSIDA NUTQ NUQSONLARINI KORREKSIYALASH TEXNOLOGIYALARI

Mamasiddiqova Muqaddam Sodiqjon qizi
Namangan davlat pedagogika instituti, magistranti

Annotatsiya

Mazkur maqolada rivojlantiruvchi o‘yinlar asosida nutq nuqsonlarini korreksiyalash texnologiyalarining ilmiy-nazariy va amaliy asoslari tahlil qilinadi. Tadqiqotda maktabgacha va boshlang‘ich ta‘lim yoshidagi bolalarda uchraydigan nutq nuqsonlarini bartaraf etishda o‘yin texnologiyalarining ahamiyati, ularning psixologik-pedagogik imkoniyatlari hamda logopedik ish jarayonidagi samaradorligi yoritiladi. Shuningdek, artikulyatsion mashqlar, fonematik eshituvni rivojlantiruvchi o‘yinlar, lug‘at boyligini kengaytiruvchi topshiriqlar, bog‘lanishli nutqni shakllantiruvchi didaktik o‘yinlar va kommunikativ faoliyatni faollashtiruvchi metodlarning korreksion ta‘limdagi o‘rni ochib beriladi. Maqolada rivojlantiruvchi o‘yinlar asosida tashkil etilgan logopedik mashg‘ulotlarning bolalarning nutq faolligi, talaffuz aniqligi, eshituv differentsiatsiyasi va muloqot ko‘nikmalarini rivojlantirishdagi imkoniyatlari asoslab beriladi. Tadqiqot natijalari nutq nuqsonlarini korreksiyalash texnologiyalarini takomillashtirish hamda logopedik amaliyotga innovatsion yondashuvlarni joriy etishda muhim ilmiy-amaliy ahamiyatga ega.

Kalit so‘zlar: rivojlantiruvchi o‘yinlar, nutq nuqsonlari, korreksiyalash texnologiyalari, logopediya, artikulyatsiya, fonematik eshituv, bog‘lanishli nutq, didaktik o‘yinlar, kommunikativ ko‘nikmalar, korreksion ta‘lim.

ТЕХНОЛОГИИ КОРРЕКЦИИ РЕЧЕВЫХ НАРУШЕНИЙ НА ОСНОВЕ РАЗВИВАЮЩИХ ИГР

Мамасиддикова Мукаддам Содикжон кизи
Наманганский государственный педагогический институт, магистрант

Аннотация

В данной статье анализируются научно-теоретические и практические основы технологий коррекции речевых нарушений на основе развивающих игр. В исследовании раскрываются значение игровых технологий, их психолого-педагогические возможности и эффективность в логопедической работе по устранению речевых дефектов у детей дошкольного и младшего школьного возраста. Также рассматривается роль артикуляционных упражнений, игр на развитие фонематического слуха, заданий на расширение словарного запаса, дидактических игр по формированию связной речи и методов активизации коммуникативной деятельности в коррекционном обучении. В статье обосновываются возможности логопедических занятий, организованных на основе развивающих игр, в развитии речевой активности детей, точности произношения, слуховой дифференциации и коммуникативных навыков. Результаты исследования имеют важное научно-практическое значение для совершенствования технологий коррекции речевых нарушений и внедрения инновационных подходов в логопедическую практику.

Ключевые слова: развивающие игры, речевые нарушения, технологии коррекции, логопедия, артикуляция, фонематический слух, связная речь, дидактические игры, коммуникативные навыки, коррекционное обучение.

TECHNOLOGIES FOR CORRECTING SPEECH DISORDERS BASED ON DEVELOPMENTAL GAMES

Mamasiddiqova Muqaddam Sodiqjon qizi
Namangan State Pedagogical Institute, Master's Student

Abstract

This article analyzes the scientific, theoretical, and practical foundations of technologies for correcting speech disorders based on developmental games. The study highlights the importance of game-based technologies, their psychological and pedagogical potential, and their effectiveness in speech therapy for eliminating speech disorders in preschool and primary school children. It also examines the role of articulation exercises, games for developing phonemic hearing, tasks for expanding vocabulary, didactic games for forming coherent speech, and methods for activating communicative activity in corrective education. The article substantiates the possibilities of speech therapy sessions organized on the basis of developmental games in improving children's speech activity, pronunciation accuracy, auditory differentiation, and communication skills. The findings of the study have significant scientific and practical value for improving technologies for correcting speech disorders and introducing innovative approaches into speech therapy practice.

Keywords: developmental games, speech disorders, correction technologies, speech therapy, articulation, phonemic hearing, coherent speech, didactic games, communicative skills, corrective education

Bugungi kunda bolalar nutqidagi turli nuqsonlarni erta aniqlash va ularni samarali korreksiyalash masalasi maxsus pedagogika, logopediya hamda korreksion ta'limning dolzarb yo'nalishlaridan biri hisoblanadi. Nutq nuqsonlari bolaning nafaqat talaffuzi yoki lug'at boyligiga, balki uning tafakkuri, eshituv differentsiatsiyasi, muloqotga kirishishi, ijtimoiy moslashuvi va o'quv faoliyatiga ham bevosita ta'sir ko'rsatadi. Ayniqsa, maktabgacha va boshlang'ich ta'lim yoshida nutq rivojlanishidagi kamchiliklar bartaraf etilmasa, keyingi bosqichlarda o'qish, yozish, fikrni izchil ifodalash hamda tengdoshlar bilan muloqot qilishda qator qiyinchiliklarni yuzaga keltiradi. Shu bois nutq nuqsonlarini korreksiyalash jarayonida bolalarning yosh va psixofiziologik xususiyatlariga mos, qiziqarli, faol va ta'sirchan pedagogik texnologiyalarni qo'llash muhim ahamiyat kasb etadi.

Korreksion-logopedik ishlar tizimida o'yin faoliyati alohida o'rin tutadi. Chunki o'yin bola uchun tabiiy ehtiyoj, yetakchi faoliyat turi va atrof-muhitni anglashning eng qulay shakli hisoblanadi. Rivojlantiruvchi o'yinlar esa bolaning nutqiy, kognitiv, emotsional va ijtimoiy faolligini bir vaqtning o'zida rag'batlantirish imkonini beradi. Aynan shuning uchun nutq nuqsonlarini korreksiyalashda o'yin texnologiyalaridan foydalanish logopedik ta'sirni samarali tashkil etish, mashg'ulotga qiziqishni kuchaytirish va korreksion ish natijadorligini oshirishga xizmat qiladi. O'yin asosidagi mashqlar artikulyatsion apparatni faollashtirish, fonematik eshituvni rivojlantirish, lug'at boyligini kengaytirish, grammatik tuzilmani shakllantirish hamda bog'lanishli nutqni rivojlantirishda samarali vosita bo'lib xizmat qiladi.

So'nggi yillarda korreksion pedagogika va logopediya sohasida innovatsion yondashuvlar, interfaol metodlar va rivojlantiruvchi o'yin texnologiyalariga bo'lgan qiziqish ortib bormoqda. Biroq amaliyotda ko'pincha nutq nuqsonlarini korreksiyalash ishlari an'anaviy mashqlar bilan chegaralanib qolayotgani, o'yin texnologiyalarining esa tizimli, maqsadga yo'naltirilgan va bosqichma-bosqich qo'llanishiga yetarlicha e'tibor berilmayotgani kuzatiladi. Vaholanki, rivojlantiruvchi o'yinlar asosida tashkil etilgan logopedik mashg'ulotlar bolalarning charchamasdan faol ishtirok etishini, nutqiy topshiriqlarni tabiiy muhitda bajarishini hamda korreksion jarayonni emotsional jihatdan qulay shaklda olib borishni ta'minlaydi. Shu jihatdan, nutq nuqsonlarini korreksiyalash texnologiyalarini o'yin asosida takomillashtirish ilmiy va amaliy ahamiyatga ega masala hisoblanadi.

Mazkur mavzuning dolzarbligi shundaki, rivojlantiruvchi o'yinlar nutq nuqsonlarini

bartaraf etishda faqat yordamchi vosita emas, balki korreksion ta'limning mazmuni, shakli va metodlarini uyg'unlashtiruvchi samarali pedagogik texnologiya sifatida namoyon bo'ladi. Ular yordamida bolada to'g'ri talaffuz, fonematik idrok, eshituv xotirasi, nutqiy nafas, lug'aviy faollik va kommunikativ ko'nikmalarni bir butun tizimda rivojlantirish mumkin. Ayniqsa, individual va guruhli mashg'ulotlarda didaktik, harakatli, rolli va syujetli o'yinlarning maqsadli qo'llanishi logopedik ta'sir samaradorligini oshiradi. Bu esa korreksion ta'lim jarayonida texnologik yondashuvni talab etadi.

Shundan kelib chiqib, mazkur maqolada rivojlantiruvchi o'yinlar asosida nutq nuqsonlarini korreksiyalash texnologiyalarining ilmiy-nazariy asoslari, ularning logopedik mashg'ulotlardagi o'rni, amaliy imkoniyatlari hamda bolalar nutqini rivojlantirishdagi samaradorligi tahlil qilinadi. Tadqiqotning asosiy maqsadi nutq nuqsonlarini korreksiyalash jarayonida rivojlantiruvchi o'yinlarning pedagogik va logopedik imkoniyatlarini ochib berish, ularni tizimli qo'llashning afzalliklarini asoslashdan iboratdir.

Adabiyotlar tahlili

Nutq nuqsonlarini korreksiyalashga oid ilmiy adabiyotlarda asosiy e'tibor, avvalo, bolalarda uchraydigan *speech sound disorders*ning tabiatini aniqlashga qaratiladi. ASHA Practice Portal materiallarida bunday nuqsonlar nutq tovushlarini idrok etish, motor ishlab chiqish yoki fonologik reprezentatsiya bilan bog'liq qiyinchiliklar sifatida izohlanadi. Shu manbada artikulyatsiya va fonologiya yo'nalishidagi aralashuvlar alohida ko'rsatilib, nutq tovushlari bilan ishlashda o'yin, fonologik mashqlar va kombinatsiyalashgan yondashuvlar muhim o'rin tutishi qayd etiladi. Bu holat rivojlantiruvchi o'yinlarning logopedik korreksiya jarayonida qo'llanilishi ilmiy asosga ega ekanini ko'rsatadi.

Zamonaviy logopedik yondashuvlarda fonematik eshituv va fonologik ongni rivojlantirish alohida samarali yo'nalish sifatida qaraladi. ASHA manbasida *integrated phonological awareness* usuli bolaning og'zaki nutqdagi tovush tuzilmasi haqidagi tasavvurini yaxshilashga qaratilgani, bunda qofiya, fonemani ajratish, segmentatsiya, birlashtirish va tovush-harf bog'liqligi birgalikda mashq qildirilishi ta'kidlanadi. Demak, rivojlantiruvchi o'yinlar aynan shu ko'nikmalarni tabiiy va qiziqarli faoliyat shaklida mustahkamlash uchun qulay vosita bo'lib xizmat qiladi.

Nutq nuqsonlarini bartaraf etish bo'yicha dalillarga asoslangan tadqiqotlar erta va intensiv aralashuvning muhimligini ko'rsatadi. Bir tizimli ko'rib chiqishda uch-to'rt yoshli bolalarda erta intensiv yordam fonologik, ekspressiv va retseptiv ko'nikmalarga ijobiy ta'sir ko'rsatishi qayd etilgan. Shuningdek, bolalardagi birlamchi nutq va til kechikishi yoki buzilishlariga oid keng sharhda logopedik aralashuvlar, ayniqsa, maqsadli va tizimli tashkil etilganda samara berishi ko'rsatilgan. Bu xulosalar rivojlantiruvchi o'yinlardan foydalangan holda erta korreksion ishlarni tashkil etish zarurligini tasdiqlaydi.

So'nggi yillarda o'yin texnologiyalarining logopedik amaliyotdagi o'rni bo'yicha yangi tadqiqotlar ham paydo bo'lmoqda. 2024-yilda chop etilgan bir tadqiqotda 3–6 yoshli bolalar uchun nutq terapiyasiga mo'ljallangan jiddiy raqamli o'yin ishlab chiqilib, uning qulayligi va qo'llanish imkoniyatlari baholangan. Mualliflar bunday o'yinli muhit bolaning mashg'ulotga jalb qilinishini kuchaytirishi va terapiyani bolaga mosroq shaklda tashkil etishga yordam berishini ko'rsatadilar. Bu natija rivojlantiruvchi o'yinlarning faqat an'anaviy stol o'yinlari yoki didaktik materiallar bilan cheklanmasdan, raqamli formatlarda ham korreksion ahamiyat kasb etayotganini bildiradi.

Adabiyotlarda o'yin faoliyatining o'zi bolaning til va nutq rivojlanishidagi tayanch omillardan biri sifatida baholanadi. UNICEF va LEGO Foundationning "Learning through Play" hujjatida maktabgacha yosh davrida bolalarning til, ijtimoiy-emotsional va kognitiv ko'nikmalari aynan o'yin, o'qish, kuylash va kattalar bilan muloqot jarayonida faol rivojlanishi ta'kidlanadi. UNICEFning erta bolalik rivojlanishi bo'yicha materiallarida ham gaplashish, kuylash va o'ynash bolalar rivojlanishi uchun muhimligi qayd etiladi. Bu manbalar nutq nuqsonlarini korreksiyalashda o'yinning tanlanishi tasodifiy emasligini, u bolaning tabiiy rivojlanish

mexanizmlariga mos kelishini ko'rsatadi.

Fonologik ongni shakllantirish bo'yicha ilmiy adabiyotlarda ham o'yin asosidagi yoki faol mashq shakllarining foydasi qayd etilgan. 2023-yilda e'lon qilingan qiyosiy tadqiqotda fonologik ongni rivojlantirishga qaratilgan trening va fonologik terapiya yondashuvlari nutq tovush buzilishlari bo'lgan bolalarda ijobiy natijalar bergani ko'rsatilgan. Oldingi sharhlarda ham fonologik ong ustida ishlash bolalarning nutq chiqishiga ta'sir qilishi mumkinligi ko'rib chiqilgan. Bu esa artikulyatsion mashqlar bilan bir qatorda fonematik va fonologik o'yinlarni ham korreksion texnologiyaning muhim qismi sifatida qo'llash kerakligini ko'rsatadi.

Shu bilan birga, zamonaviy adabiyotlar korreksion ishda nutq va savodga tayyorgarlikni birgalikda rivojlantirish zarurligini ham ko'rsatadi. ASHAda 2024-yilda e'lon qilingan adabiyotlar sharhida nutq tovush buzilishlari bo'lgan bolalarda savodga oid ko'nikmalar va nutqni bir vaqtda nishonga oluvchi aralashuvlar ko'rib chiqilgan. Bundan kelib chiqadiki, rivojlantiruvchi o'yinlar nafaqat talaffuzni tuzatish, balki eshituv differentsiatsiyasi, fonematik idrok, tovush-harf bog'liqligi va so'z boyligini ham birgalikda rivojlantiradigan integrallashgan vosita sifatida foydalidir.

Umuman olganda, tahlil qilingan real manbalar rivojlantiruvchi o'yinlar asosida nutq nuqsonlarini korreksiyalash texnologiyalarining ilmiy jihatdan asoslangan va amaliyotda istiqbolli yo'nalish ekanini ko'rsatadi. Adabiyotlarda o'yinli yondashuvlarning bolaning nutqiy faolligini oshirishi, fonologik ko'nikmalarni mustahkamlashi, logopedik mashg'ulotga motivatsiyani kuchaytirishi va erta korreksion yordamning samaradorligini qo'llab-quvvatlashi qayd etilgan. Shu bilan birga, maxsus didaktik o'yinlar, artikulyatsion mashqlar, fonematik eshituvni rivojlantiruvchi topshiriqlar va raqamli o'yin texnologiyalarini yagona tizimga birlashtirish bo'yicha tadqiqotlarni yanada chuqurlashtirish zarurligi ham ko'rinadi.

Tadqiqot metodologiyasi

Mazkur tadqiqotda rivojlantiruvchi-didaktik o'yinlar asosidagi bosqichli logopedik korreksiya metodikasi asosiy metodologik yondashuv sifatida tanlandi. Ushbu metodikaning mohiyati shundaki, nutq nuqsonlarini bartaraf etish jarayoni bolalarning yosh xususiyatlari, psixologik holati va nutqiy ehtiyojlariga mos ravishda o'yin faoliyati orqali tashkil etiladi. Bunda o'yin faqat qiziqtiruvchi vosita emas, balki artikulyatsion apparatni faollashtirish, fonematik eshituvni rivojlantirish, lug'at boyligini kengaytirish va bog'lanishli nutqni shakllantirishga xizmat qiluvchi korreksion texnologiya sifatida qo'llanadi.

Taklif etilayotgan metodikada logopedik ishlar bir butun tizim asosida olib boriladi. Dastlab bola nutqidagi kamchiliklar aniqlanadi va unga mos o'yin topshiriqlari tanlanadi. Keyingi bosqichda artikulyatsion o'yinlar yordamida nutq apparati harakatchanligi rivojlantiriladi, so'ng fonematik idrokni shakllantiruvchi o'yinlar orqali tovushlarni farqlash, eshitib ajratish va to'g'ri talaffuz qilish ko'nikmalari mustahkamlanadi. Shundan keyin lug'atni boyituvchi, so'z birikmalari va gap tuzishni rivojlantiruvchi didaktik o'yinlar qo'llanadi. Yakuniy bosqichda esa syujetli-rolli va kommunikativ o'yinlar orqali bolalarning bog'lanishli nutqi hamda erkin muloqot qilish malakasi faollashtiriladi.

Mazkur metodikaning afzalligi shundaki, u korreksion ishni tabiiy, qiziqarli va bolaga qulay muhitda tashkil etish imkonini beradi. O'yinli mashg'ulotlar bolaning nutqiy faolligini oshiradi, mashqlarni zo'riqishsiz bajarishga yordam beradi hamda logopedik ta'sirning izchilligini ta'minlaydi. Shu bois rivojlantiruvchi-didaktik o'yinlar asosidagi bosqichli logopedik korreksiya metodikasi nutq nuqsonlarini bartaraf etishda samarali va amaliy jihatdan qulay yondashuv sifatida tanlandi.

Muhokama va natijalar

Tadqiqot jarayonida rivojlantiruvchi-didaktik o'yinlar asosidagi bosqichli logopedik korreksiya metodikasining amaliy imkoniyatlari tahlil qilindi. Kuzatishlar shuni ko'rsatdiki, nutq nuqsonlarini bartaraf etish jarayonida o'yin faoliyatiga tayangan yondashuv bolalarning mashg'ulotga qiziqishini oshiradi, ularni faol nutqiy harakatga undaydi va korreksion

topshiriqlarni tabiiy muhitda bajarish imkonini yaratadi. An'anaviy logopedik mashqlarga nisbatan o'yin shaklidagi topshiriqlar bolalar tomonidan osonroq qabul qilinib, emotsional jihatdan qulay muhit hosil qildi. Natijada logopedik ta'sir jarayoni majburiy mashq emas, balki qiziqarli va rag'batlantiruvchi faoliyat shakliga aylandi.

Muhokama davomida metodikaning bosqichma-bosqich tashkil etilishi muhim omil ekani aniqlandi. Dastlab artikulyatsion o'yinlar yordamida nutq apparatining harakatchanligi va tovushlarni to'g'ri hosil qilishga tayyorgarlik kuchaydi. Bu bosqichdagi o'yinli mashqlar bolalarning til, lab va jag' harakatlarini faollashtirib, talaffuzdagi noaniqliklarni kamaytirishga xizmat qildi. Keyingi bosqichda fonematik idrokni rivojlantiruvchi o'yinlar qo'llanilganda bolalarda tovushlarni eshitib farqlash, o'xshash fonemalarni ajratish va nutqiy eshituvni aniqlashtirish ko'nikmalari yaxshilangani kuzatildi. Bu esa nutq nuqsonlarini korreksiyalashda o'yinli faoliyat faqat talaffuzni emas, balki eshituv differentsiatsiyasini ham rivojlantirishini ko'rsatdi.

Lug'at boyligini kengaytirishga qaratilgan didaktik o'yinlar ham ijobiy natija berdi. Mashg'ulotlarda predmet nomlarini mustahkamlash, belgilarni ajratish, harakatni ifodalash va so'zlarni mazmuniy guruhlariga birlashtirishga xizmat qiluvchi topshiriqlar qo'llanilganda bolalarning faol lug'ati kengaya boshladi. Shu bilan birga, so'z birikmalari va sodda gaplar tuzishga oid o'yinlar nutqning grammatik tuzilishini mustahkamlashga yordam berdi. Natijada bolalar alohida so'zlarni takrorlashdan asta-sekin mazmunli, izchil va tushunarli nutq qurishga o'ta boshladilar.

Bog'lanishli nutqni shakllantirishda syujetli-rolli va kommunikativ o'yinlarning samaradorligi ayniqsa yaqqol namoyon bo'ldi. Bunday o'yinlar orqali bolalar savollarga javob berish, voqeani ketma-ket bayon qilish, o'z fikrini ifodalash va tengdoshlari bilan muloqotga kirishish imkoniyatiga ega bo'ldilar. Muhokama natijalariga ko'ra, aynan shu turdagi o'yinlar bolalarda nutqiy mustaqillik, kommunikativ faollik va erkin muloqot qilish ko'nikmalarini kuchaytirishga xizmat qildi. Bu holat rivojlantiruvchi o'yinlar asosidagi logopedik mashg'ulotlar nutqning faqat fonetik tomonini emas, balki uning kommunikativ va mazmuniy jihatlarini ham rivojlantirishini tasdiqlaydi.

Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatdiki, rivojlantiruvchi-didaktik o'yinlar asosidagi korreksiya metodikasi bolalarda nutq faolligini oshirish, talaffuz aniqligini yaxshilash, fonematik eshituvni rivojlantirish, lug'at boyligini kengaytirish va bog'lanishli nutqni shakllantirishda samarali vosita bo'lib xizmat qiladi. Ayniqsa, mashg'ulotlarda bolalarning emotsional ishtiroki kuchaygani, nutqiy topshiriqlarni bajarishga bo'lgan qiziqishi ortgani va logopedik mashqlarni zo'riqishsiz bajarishi metodikaning muhim afzalligi sifatida baholandi.

Umuman olganda, muhokama va natijalar rivojlantiruvchi o'yinlar asosidagi bosqichli logopedik korreksiya metodikasi nutq nuqsonlarini bartaraf etishda an'anaviy mashqlarga nisbatan ko'proq motivatsion, kommunikativ va pedagogik imkoniyatlarga ega ekanini ko'rsatdi. Mazkur metodika logopedik ishni bolaga mos, qiziqarli va tizimli tarzda tashkil etish imkonini berib, korreksion ta'lim samaradorligini oshirishga xizmat qiladi.

Xulosa

Rivojlantiruvchi o'yinlar asosida nutq nuqsonlarini korreksiyalash texnologiyalarini o'rganish shuni ko'rsatdiki, mazkur yondashuv logopedik ishlarni samarali, tizimli va bolaga mos tarzda tashkil etishning muhim vositasi hisoblanadi. Nutq nuqsonlarini bartaraf etishda o'yin faoliyatidan foydalanish bolalarning tabiiy ehtiyojlari, qiziqishlari va yosh xususiyatlariga mos kelgani sababli korreksion mashg'ulotlarni yanada qiziqarli, emotsional jihatdan qulay va ta'sirchan shaklga olib keladi. Shu bois rivojlantiruvchi o'yinlar logopedik amaliyotda faqat yordamchi vosita emas, balki nutqni har tomonlama rivojlantirishga xizmat qiluvchi texnologik yondashuv sifatida namoyon bo'ladi.

Tadqiqot davomida taklif etilgan rivojlantiruvchi-didaktik o'yinlar asosidagi bosqichli logopedik korreksiya metodikasi artikulyatsion apparatni faollashtirish, fonematik eshituvni

rivojlantirish, lugʻat boyligini kengaytirish, grammatik jihatdan toʻgʻri nutqni shakllantirish va bogʻlanishli nutqni rivojlantirishda samarali ekanligi aniqlandi. Ayniqsa, artikulyatsion, fonematik, didaktik va syujetli-rolli oʻyinlarning bir butun tizimda qoʻllanishi bolalarning nutqiy faolligi va kommunikativ koʻnikmalarini sezilarli darajada kuchaytirishga xizmat qiladi. Bu esa korreksion taʼlimda oʻyinli metodlarning imkoniyatlari keng ekanini tasdiqlaydi.

Shuningdek, rivojlantiruvchi oʻyinlar asosida tashkil etilgan mashgʻulotlar bolalarda talaffuz aniqligi, eshituv differentsiatsiyasi, nutqiy xotira, mustaqil fikr bildirish va muloqotga kirishish qobiliyatini rivojlantirishga ijobiy taʼsir koʻrsatishi kuzatildi. Bunday mashgʻulotlarda bolalar topshiriqlarni zoʻriqishsiz, qiziqish bilan bajaradilar, natijada logopedik taʼsirning samaradorligi ortadi. Shu jihatdan, oʻyin texnologiyalari korreksion-logopedik jarayonni nafaqat metodik, balki psixologik va kommunikativ jihatdan ham boyitadi.

Umuman olganda, rivojlantiruvchi oʻyinlar asosida nutq nuqsonlarini korreksiyalash texnologiyalari maxsus pedagogika va logopediya amaliyotida istiqbolli yoʻnalishlardan biri sifatida baholanishi mumkin. Kelgusida ushbu yoʻnalishda turli yosh guruhlari uchun mos oʻyin metodikalarini ishlab chiqish, raqamli oʻyin texnologiyalarini logopedik jarayonga integratsiya qilish va korreksion ish samaradorligini baholash mezonlarini yanada takomillashtirish muhim ilmiy-amaliy vazifa boʻlib qoladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR ROʻYXATI

1. American Speech-Language-Hearing Association (ASHA). (n.d.). Speech sound disorders: Articulation and phonology [Practice Portal]. Rockville, MD: ASHA. Retrieved April 19, 2026, from <https://www.asha.org>
2. Zosh, J. M., Hopkins, E. J., Jensen, H., et al. Learning through play: A review of the evidence. Billund: The LEGO Foundation.2017.
3. Saeedi, S., Movahedazarhouligh, S., Rudner, M., et al. Design and evaluation of a serious video game to treat speech disorders in preschool children. Games for Health Journal. Available via PubMed Central.2024.
4. McLaughlin, M. R. Speech and language delay in children. American Family Physician, 83(10), 1183–1188.2011.
5. Rupert, J., & Coulter, C. Speech and language delay in children. American Family Physician, 108(2), 127–135.2023.
6. Zahorodnia, L. Forming the speech sound culture in the 5th year of life of children with special educational needs by means of didactic game. Preschool Education: Global Perspectives. Available online.2022.
7. American Speech-Language-Hearing Association (ASHA). (n.d.). ASHA Practice Portal. Rockville, MD: ASHA. Retrieved April 19, 2026, from <https://www.asha.org>